

ובמקלות רבבות עמך בית ישראל ברנה יתפאר שמך
 מלכנו בכל-דור ודור. שכן חובת כל-היצורים לפניך יהנה
 אלהינו ואלהי אבותינו להודות להלל לשבחם לפאר לרומם להדר
 לברך לעלה ולקלם על כל-דברי שירות ותשבחות דוד בן-ישי
 עבדך משיחך:

ישתבח שמך לעד מלכנו האל המלך הגדול
 והקדוש בשמים ובארץ. כי לך נאה יהנה אלהינו
 ואלהי אבותינו שיר ושבחה הלל וזמרה עז וממשלה
 נצח גדלה וגבורה תהלה ותפארת קדשה ומלכות.
 ברכות והודאות מעתה ועד עולם: ברוך אתה יהוה,
 אל מלך גדול בתשבחות אל ההודאות אדון
 הנפלאות הבוחר בשירי זמרה מלך אל חי העולמים:

הש"ץ אומר חצי קדיש, עד תתקבל — לעיל עמ' מח. כשהס"ץ מאריך בברכו יש נוהגין לומר וזו:

בְּרַכּוּ אֶת יְהוָה הַמְּבַרֵּךְ:

יתקבץ וישתבח ויתפאר
 ויתרומם ויתנשא שמו של
 מלך מלכי המלכים הקדוש
 ברוך הוא שהוא ראשון

בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבַרֵּךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

והוא אחרון ומבלעדי אין אלהים: סלו לרכב בערבות ביה שמו ועלו לסניו.
 ושמו מרוקם על כל ברכה ותהלה: ברוך שם קבוד מלכותו לעולם ועד: יהי
 שם יהוה בבורך מעתה ועד עולם:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, יוֹצֵר אוֹר
 וּבוֹרֵא חֶשֶׁךְ עֲשֵׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת-הַכּל:**

ובמקלות רבבות עמך. ה"מם" בפתח, וה"הא" בחטף-פתח. ויש גורסים (ויעתר
 יצחק, סימן ש"ה) ובמקלות, ה"הא" בצירי. ואינו נכון, כי מנהג הצירי להשתנות
 לשוא בסמיכות, ו"הא" שאינו מקבל שוא, מקבל חטף-פתח.
 ברנה יתפאר שמך. צריך לומר יתפאר, ה"אלף" בצירי, כדברי הכתוב (שופטים
 ז, ב') פן יתפאר עלי ישראל.

כסאטרים פיוטי יוצר אומרים:

אור עולם באוצר חיים אורות מאופל אומר ונהי.

בשבת:

הכל יודוך והכל ישבחוך. והכל יאמרו אין קדוש ביהנה:
 הכל רוממוך סלה יוצר הכל. האל הפותח בכל-יום דלתות
 שערי מזרח: ובוקע חלונני רקיע. מוציא חמה ממקומה
 ולבנה ממכון שבתה: ומאיר לעולם כלו וליושבינו. שפרא
 במדת רחמים: המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים. ובטובו
 מחדש בכל-יום תמיד מעשה בראשית: המלך המרום לבדו
 מאז. המשבח והמפאך והמתנשא מימות עולם: אלהי עולם
 ברחמיה הרבים רחם עלינו. אדון עגנו צור משגבנו. מגן
 ישענו משגב בעדנו: אין בערך ואין זולתך. אפס בלתך ומי
 דומה-לך: אין בערך והנה אלהינו בעולם הזה. ואין זולתך
 מלבנו לחיי העולם הבא: אפס בלתך גואלנו לימות המשית.
 ואין דומה-לך מושיענו לתחיית המתים:

אל אדון על כל-המעשים. ברוך ומברך בפי
 כל-נשמה: גדלו וטובו מלא עולם דעת ותבונה
 סבבים אותו: המתגאה על-חיות הקדש. ונהדר
 בכבוד על-המרפכה: זכות ומישור לפני כסאו.

ביום טוב:

מאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים. ובטובו מחדש בכל-יום תמיד מעשה
 בראשית: מה רבו מעשיך יהוה. כלם בתקמה עשית. מלאה הארץ קננה: המלך
 המרום לבדו מאז. המשבח והמפאך והמתנשא מימות עולם: אלהי עולם ברחמיה
 הרבים רחם עלינו. אדון עגנו צור משגבנו. מגן ישענו משגב בעדנו: אל ברוך
 גדול דעה. הכין ופעל זקרי חמה טוב יצר כבוד לשמו. מאורות נתן סביבות
 צו. סגות צבאיו קדושים רוממי שבי. תמיד מספרים כבוד-אל וקדשותו: מתברך
 יהוה אלהינו על-שבח פעשי ניה. ועל-מאורי-אור שעשית יסארוך סלה:

חֶסֶד וְרַחֲמִים לְפָנַי כְּבוֹדוֹ: טוֹבִים מְאֹד מֵאֲוֵרוֹת שְׁבָרָא
 אֱלֵהֵינוּ. יִצְרָם בְּדַעַת בְּבִינָה וּבְהַשְׁכֵּל: כֶּחַ וּגְבוּרָה
 נִתַּן בָּהֶם. לְהִיּוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תַּבַּל: מְלֵאִים זֵיו
 וּמְפִיקִים גְּגֵה. נִאֲהָה זֵיוֹם בְּכָל־הָעוֹלָם: שְׁמַחִים
 בְּצֵאתָם וְשָׁשִׁים בְּכוֹאֵם. עוֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנֵם:
 פָּאָר וְכְבוֹד נּוֹתְנִים לְשָׁמַיִם: צְהִלָּה וְרִנָּה לְזִכָּר
 מְלִכּוֹתָיו: קָרָא לְשִׁמְשׁ וַיִּזְרַח אֹרֶךְ. רָאָה וְהִתְקִין
 צוּרַת הַלְּבָנָה: שָׁבַח נּוֹתְנִים־לוֹ כָּל־צָבָא מְרוֹם.
 תְּפָאֲרַת וּגְדֻלָּה שְׁרָפִים וְאוֹפְנִים וְחִיּוֹת הַקֶּדֶשׁ:

לֵאל אֲשֶׁר שָׁבַת מְכַל־הַמַּעֲשִׂים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי הַתְּעֵלָה
 וַיֵּשֶׁב עַל־כִּסֵּא כְבוֹדוֹ. תְּפָאֲרַת עֲטָה לְיוֹם הַמְּנוּחָה עֲנֵג קָרָא
 לְיוֹם הַשְּׁבִיעִי: זֶה שָׁבַח שְׁלִיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁבוֹ שָׁבַת אֵל מְכַל־
 מְלֵאכְתּוֹ: יוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר מְזִמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשְּׁבִיעִי
 טוֹב לְהַדוֹת לַיהוָה (וּלְזַמֵּר לְשִׁמְשׁ עֲלִיּוֹן): לְפִיכֶךָ יִפְאָרוּ וַיִּבְרְכוּ
 לֵאל כָּל־יְצוּרָיו. שָׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לֵאל מְלַךְ יוֹצֵר כֹּל
 הַמְּנַחֵל מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשׁוֹ בְּיוֹם שָׁבַת קִדְשׁ: שְׁמַךְ

טובים מאורות שברא אלקיננו, יצרים ברעת בבינה ובהשכל. לכאורה הדבר פלא,
 וכי מי הוא היצור הקטן, האדם, אשר יסכים על פעולת הבורא עולם כי הוא יצר
 אותם בדעת? אבל הנראה, כי הרמב"ם בפרק ג' מהלכות יסודי החורה, הלכה ט'
 כתב וז"ל: כל הכוכבים והגלגלים כולן בעלי נפש ודעה והשכל הם, והם זזים
 ועומדין ומכירין את מי שאמר והיה העולם. כל אחד לפי גדלו ולפי מעלתו משבחים
 ומפארים ליוצרם, עכ"ל. וזהו מה שאומרים טובים מאורות שברא אלקיננו, יצרים
 בדעת בבינה ובהשכל, שהקב"ה יצר אותם בעלי דעת והשכל. ונכון הוא.

קרא לשמש ויזרח אור, ראה והתקין צורת הלבנה. על פי התכונה הלבנה מקבלת
 אורה מהשמש ומתזירה קרני אור אלנו לארץ. לכן אומרים קרא לשמש ויזרח אור,
 ואז ראה והתקין צורת הלבנה, למען תוכל לקבל אורה מהשמש כדי להאיר על הארץ.

קפט

שחרית לשבת

יהוה אלהינו יתקדש, וזכרך מלכנו יתפאר, בשמים ממעל ועל-
הארץ מתחת: תתברך מושיענו על-שבח מעשה גְדִיךָ. ועל-
מאורי-אור שעשית יפארוך סלה:

תתברך צורנו מלכנו וגואלנו בורא קדושים ישמח שמך
לעד מלכנו יוצר משרתים ואשר משרתיו כלם עומדים ברום
עולם ומשמיעים ביראה יחד בקול דברי אלהים חיים ומלך
עולם: כלם אהובים כלם ברורים כלם גבורים וכלם עשים
באימה וביראה רצון קונם וכלם פותחים את-פיהם בקדשה
יבטחה בשיכה ובזמרה ומברכים ומשבחים ומפארים ומעריצים
ומקדישים וממליכים:

את-שם קאל המלך הגדול הגבור והנורא קדוש הוא:
וכלם מקבלים עליהם על מלכות שמים זה מזה. ונותנים
רשות זה לזה. להקדיש ליוצרים בנחת רוח בשפה ברובה
ובנעימה קדשה כלם כאחד עונים ואומרים ביראה:

קדוש קדוש קדוש יהוה צבאות מלא כל-הארץ
כבודו:

והאופנים וחיות הקדש בקעש גדול מתנשאים לעמת
שרפים לעמתם משבחים ואומרים:

ברוך כבוד-יהוה ממקומו:

לאל ברוך נעימות יתנו. למלך אל חי וקיים זמירות יאמרו
ותשבחות ישמיעו. כי הוא לבדו פועל גבורות עשה נדשות בעל
מלחמות זרע צדקות מצמיח ישועות בורא רפואות נורא תהלות
אדון הנפלאות. המחדש בטובו בכל-יום תמיד מעשה כראשית:
באמור לעשה אורים גדלים פי לעולם חסדו: אור חדש על-ציון
תאיר ונזכה כלנו מהרה לאורו. ברוך אתה יהוה יוצר המאורות:

אֲהַבָּה רַבָּה אֶהְבֵּתֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חֻמְלָה גְדוֹלָה וַיִּתְּכָה
חֻמְלַת עֲלֵינוּ: אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ בְּעִבּוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבִטְחוּ בָּךְ וַחֲלַמְדֵם
תִּמְנִי חַיִּים בֶּן תִּחַנְנֵנוּ וַחֲלַמְדֵנוּ: אֲבִינוּ הָאֵב הַרְחֵמֵן הַמְרַחֵם רַחֵם
עֲלֵינוּ וְחַן בְּלַבְנוּ לְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל לְשִׁמְעַע לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמְר
וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת-פְּלִדְבָרֵי תִלְמוּד תּוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה: וְהֵאֵר
עֵינֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ וְנִבְק לַבְנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְיַחַד לְבַבְנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאַה
שְׁמֶךָ וְלֹא נִבּוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד: פִּי בְשֵׁם קִדְשֶׁךָ הַגְּדוֹל וְהַגּוֹרָא
בְּטַחְנוּ נִגְלִיָּה וְנִשְׁמַחָה בִּישׁוּעַתְךָ: וְהַבִּיאֵנוּ לְשְׁלוֹם מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת
הָאָרֶץ וְתוֹלִיבְנוּ קוֹמְמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ: פִּי אֵל פּוֹעֵל יִשׁוּעוֹת אֶתָּה
וּבְנוּ בְּתַרְסֵם מִכָּל-עַם וּלְשׁוֹן וְקִרְבַּתֵנוּ לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל סֵלָה בְּאַמַּת.
לְהוֹדוֹת לָךְ וּלְיִתְדֶךָ בְּאַהֲבָה: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה:

חֲקוּרָא קְרִיאַת שְׁמַע בַּיּוֹד אוֹמֵר: אֵל מֶלֶךְ נֹאמֵן:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

בלחש. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלִכּוּחוּ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאַתְּחִלָּה אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ
וּבְכָל-מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִכִּי מְצוּוֹת הַיּוֹם
עַל-לִבְבְּךָ: וְשִׁנְנַתֶּם לְבַבְיָה וְדַבַּרְתֶּם בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ
וּבְלִכְתּוֹת בְּדֶרֶךְ וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ: וְקִשְׁרַתֶּם לְאוֹת עַל-יַדְּךָ
וְהָיוּ לְטַטְפַּת בֵּין עֵינֶיךָ: וְכַתְּבַתֶּם עַל-מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּכְשִׁעְרֶיךָ:
וְהָיָה אִם-שָׁמַעַתְּ תִשְׁמַעוּ אֶל-מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנִכִּי מְצוּוֹת
אֲתֶכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעֲבֹדוֹ בְּכָל-לִבְבְּכֶם
וּבְכָל-נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מִטֶּר-אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ
וְאִסְפַּת דְּגָנְךָ וְתִירְשֶׁךָ וַיִּצְהַרְךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשִׂדְךָ לְבַהֲמֹתֶךָ

וְאֵכֶלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ: הַשְּׁמְרוּ לָכֶם פְּנֵי־יַפְתָּה לְבַבְכֶם וּסְרֹתֶם
 וְעַבְדְּתֶם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהַשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָה
 בְּכֶם וְעֶצֶר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהִאֲדָמָה לֹא תִתֵּן
 אֶת־יְכוּלָּהּ וְאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטְּבֵה אֲשֶׁר יְהוָה
 נָתַן לָכֶם: וּשְׁמַתֶם אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהִים עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשֵׁכֶם
 וּקְשַׁרְתֶם אֹתָם לְאוֹת עַל־יְרֵכְכֶם וְהָיוּ לְטוֹשֵׁטֹת בֵּין עֵינֵיכֶם:
 וּלְמַדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ
 וּבְלִכְתְּךָ בְּדֶרֶךְ וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ: וּכְתַבְתֶּם עַל־מַזוּזוֹת בֵּיתְךָ
 וּבְשַׁעְרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
 נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְתָּיִכֶם לֵאמֹר לָהֶם בְּיָמֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:
 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל־בְּגָדֵיכֶם לְדֹרֹתֶם
 וְנָתַנּוּ עַל־צִיצִית הַבְּגָד פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית
 וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
 וְלֹא־תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים
 אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי וְהָיִיתֶם
 קְדוֹשִׁים לְאֱלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיּוֹת לָכֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: אָמֵן.

יהש"ן חז"ר יהוה אלהיכם אמת.

אמת ויציב ונכון וקיים וישר ונאמן ואהוב ותביב ונחמד ונעים ונורא
 ואדיר ומתקן ומקבל וטוב ויפה הדבר הנה עלינו לעולם ועד:
 אמת אלהי עולם מלכנו צור יעקב מגן ישענו: לדור נדור הוא
 קיים וישמו קים וכסאו נכון ומלכותו נאמנותו לעד קיימת: ודבריו
 קיים וקיימים נאמנים ונחמדים לעד ולעולמי עולמים על אבותינו
 ועלינו על בגינו ועל דורותינו ועל כל דורות זרע ישראל עבדיך:

על הראשונים ועל האחרונים דבר טוב וקום לעולם ועד:
 אמת ואמונה חק ולא יעבור: אמת שאמה הוא יהנה אלהינו
 ואלהי אבותינו. מלכנו מלך אבותינו גואלנו גואל אבותינו יוצרנו
 צור ישועתנו פודנו ומצילנו מעולם שמך. אין אלהים זולתך:

עזרת אבותינו אמה הוא מעולם, מגן ומושיע לבניהם
 אהריהם בכל דור ודור: ברום עולם מושבך, ומשפטך וצדקתך
 עד-אפסי ארץ: אשרי איש שישמע למצותיך ותורתך ודברך
 ישים על-לבו: אמת אמה הוא אדון לעמך ומלך גבור לריב
 ריבם: אמת אמה הוא ראשון ואמה הוא אחרון ומפלעתיך אין
 לנו מלך גואל ומושיע: ממצרים גאלתנו יהנה אלהינו ומבית
 עבדים פדיתנו. כל-בכוריהם הרגת. ובכורך גאלת. וים-סוף
 בקעת נזדים טבעת וידידים העברת וכסו מים צריהם אחד
 מהם לא נותר: על-זאת שבחו אהובים ורוממו אל ונתנו
 יידיים ומירות שירות ותשבחות ברכות והודאות למלך אל חי
 וקום: רם ונשא גדול ונוכח משפיל גאים ומגביה שקלים מוציא
 אסירים ופודה עגונים ועוזר דלים ועונה לעמו בעת שועם אליו:
 תהלות לאל עליון ברוך הוא ומברך. משה ובני ישראל לק ענו
 שיכה בשמחה רבה ואמרו כלם:

מי-במכה באלם יהנה מי במכה נאדר בקדש נוכח תהלת
 עשה פלא: שיכה חדשה שבחו גאולים לשמך על-שפת הים
 יחד כלם הודו והמליכו ואמרו: יהנה ישראל לעלם ועד:

צור ישראל קומה בעזרת ישראל ופדה כנאמך יהונת
 וישראל. גאלנו יהנה צבאות שמו קדוש ישראל. ברוך אמה
 יהנה גאל ישראל: